ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΒΙΟΛΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

ΤΟΥ ΖΟΡΖ ΓΚΟΥΡΝΤΟΝ

Ο νέος βιολιστὴς πήγαινε μόνος σιγά, σιγά, κάτω ἀπὸ τὸν γαλάζιο οὐρανό, γυρίζοντας σὲ πολιτεῖες καὶ σὲ χωριά. Δὲν εἶχε τίποτα ἄλλο στὸν κόσμο, παρὰ μόνο τὸ βιολί του, τὸ μαγεμμένο του βιολί! Ἦταν αὐτὸ ἡ μόνη του συντροφιὰ κι' ἡ μόνη του παρηγοριά....

Κάθε φορὰ ποὺ ἔσερνε τεχνικὰ τὸ δοξάρι ἐπάνω στὶς χορδές του, τὰ πουλιὰ σωπαίναν νικημένα κι' οἱ ἄνθρωποι ἄκουγαν ἐκστατικοί. Καὶ τί δὲν ἔλεγε ἡ μαγικὴ λαλιὰ τοῦ βιολιοῦ αὐτοῦ; Καὶ τί δὲν ἐξέφραζε! Τὸν πόνο, τὴν ἐλπίδα, τὴ χαρά!.... Καὶ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα τὸν πόθο τῆς ἀγάπης! Γιατὶ ἡ καρδιὰ τοῦ νέου βιολιστή, σὰν κάθε νέα καρδιά, διψοῦσε τὴν ἀγάπη! Ναί, δὲν τὸν ἔννοιαζε γιὰ τίποτα στὸν κόσμο, οὔτε γιὰ τὰ πλούτη, οὔτε γιὰ τὴ δόξα! Ἂν ἤθελε, μποροῦσε νὰ ἐκμεταλλεύεται τὴν τέχνη του καὶ νὰ παίζη καὶ σὲ παλάτια ἀκόμα. Μὰ αὐτὸς προτιμοῦσε νὰ γυρνᾶ ἔτσι στοὺς δρόμους καὶ νὰ μαγεύη μὲ τὸ βιολί του τὶς ἁπλοϊκὲς ψυχές. Τοῦ ἔφθαναν τὰ λίγα χρήματα, ποὺ κέρδιζε ἔτσι. Καὶ ἂν καμμιὰ φορὰ ἡ τσέπη του ἔμενε ἄδεια, τί μ' αὐτό; Ἡ ψυχή του ἦταν γεμάτη πάντα ὄνειρα χρυσᾶ κι' ἐλπίδες τριανταφυλλένιες.

Ἐκεῖνο ποὺ λαχταροῦσε αὐτός, ἦταν μόνο ἡ Ἀγάτη! Καθὼς πήγαινε κάτω ἀπὸ τὸν γαλάζιο οὐρανό, ἐνῶ τὰ μαῦρα του μαλλιὰ τ' ἀνέμιζαν τῆς αὔρας τὰ φιλιά, ὀνειρευόταν μιὰ κόρη μὲ μαλλιὰ ξανθὰ σὰν τὰ στάχια, καὶ μὲ μάτια γαλανά, σὰν τὸν οὐρανό. Μὰ τόσο καιρὸ ποὺ γυρνοῦσε, δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἰδῆ καμμιὰ κοπέλλα, μὲ μαλλιὰ τόσο ξανθά, καὶ μάτια τόσο γαλανά....

Καὶ πήγαινε, ὁ νέος βιολιστής, πήγαινε κάτω ἀπὸ τὸν γαλάζιο οὐρανό, τραγουδῶντας μὲ τὸ βιολί του τῆς ἀγάπης τὸν πόθο...

* * *

Ἡ βασιλοπούλα, ποὺ εἶχε τὰ μαλλιὰ χρυσά, σὰν τὰ στάχυα, καὶ τὰ μάτια διάφανα, σὰν τὸν οὐρανό, ἔπληττε, ἀπὸ καιρὸ τώρα, μέσα στὸ μαρμαρένιο παλάτι τοῦ πατέρα της.

Ἄχ, πόσο ἔπληττε! Εἶχε τόσους θησαυρούς, τόσα καλά, τόση δόξα, τί τῆς ἔλειπε;

Μήτως τῆς ἔλειπε ἡ λατρεία καὶ ὁ θαυμασμὸς τοῦ κόσμου; Ὤ, τὸ ἐννοιωθε καλά, πὼς καὶ βασιλοπούλα ἂν δὲν ἦτανε, πάλι μὲ τὸν ἴδιο πόθο καὶ θαυμασμὸ θὰ τὴν κύτταζαν ὅλοι, ὅπως τὴν κύτταζαν καὶ τώρα. Γιατὶ ἡ ὡμορφιά της ἦταν ἀσύγκριτη. Μὰ αὐτὴν δὲν τὴν ἔμελλε καθόλου γιὰ τὸν κόσμο καὶ τὴ λατρεία του. Ἐκείνη ἤθελε ἕνας μόνο νὰ τὴν ἀγαπᾶ! Ἕνας, ποὺ δὲν τὸν εἶχε ἰδῆ ἀκόμα, μὰ ποὺ τὸν περίμενε... Τί θὰ ἦταν τάχα; Βασιλόπουλο, ἄρχοντας, ἢ κανένα φτωχὸ παιδί;

Ὤ, δὲν τὴν ἔννοιαζε γι' αὐτό! Φτάνει νὰ ἔβλεπε, μέσα στὰ μάτια του, τὴ φλόγα ἐκείνη, ποὺ δὲν τὴν εἶχε ἰδῆ ὡς τώρα μέσα σὲ ὅλα τἄλλα μάτια.

Ἔπληττε λοιπὸν ἡ βασιλοπούλα, ἔπληττε μονάχη μέσα στὸ μαρμαρένιο παλάτι. Ἦταν πειὰ σχεδὸν ἀπελπισμένη, καὶ νόμιζε πὼς μόνο σπδνειρό της ὑπῆρχαν τὰ μάτια ποὺ λαχταροῦσε....

Μιὰ μέρα ἦταν ξαπλωμένη ἐπάνω σ' ἕνα μεταξένιο χαλί, στὸ μαρμαρένιο δῶμα τοῦ παλατιοῦ, ἐνῶ γύρω της ἡ βάγιες της προσπαθοῦσαν νὰ διασκεδάσουν τὴν ἀνία της. Τῆς τραγουδοῦσαν γλυκὰ τραγούδια, τῆς ἔπαιζαν σὲ κιθάρες σκοποὺς παθητικούς. Μὰ ἐκείνη ἦταν πάντα ἀφηρημένη καὶ μελαγχολική. Ἔξαφνα, ἕνα βιολὶ ἀκούστηκε. Τί βιολὶ μαγικό!....

Ἡ βάγιες πάψανε ἀμέσως τὰ τραγούδια του, καὶ ἡ βασιλοπούλα ἔννοιωσε στὴν καρδιά της μιὰ παράξενη γοητεία.

—Γρήγορα, διέταξε, γρήγορα φωνάξτε αὐτὸν τὸν βιολιστή... Κι' ὁδηγῆστε τον ἐδῶ, τώρα!

Δύο ἀπὸ τὶς βάγιες της σηκώθηκαν ἀμέσως, γιὰ νὰ ἐκτελέσουν τὴ διαταγή της. Ἀλλὰ σὲ λίγο γύρισαν μόνες των.

— Βασιλοπούλα μου, τῆς εἶπαν. Ὁ βιολιστὴς λέει πὼς δὲν θέλει νἄρθῃ. Εἶνε, λέει, ἕνας φτωχὸς ἀλήτης, ποὺ γυρνάει στοὺς δρόμους καὶ δὲν παίζει σὲ παλάτια...

Τότε ἡ βασιλοπούλα σηκώθηκε κι' ἔσκυψε ἀπὸ τὸ μαρμαρένιο πεζοῦλι τοῦ δώματος. Φώναξε μόνη της τὸν βιολιστή, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἀκόμα ἀπομακρυνθῆ. Ἐκεῖνος σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ τὴν κύτταξε. Τότε, χωρὶς νὰ πῆ τίποτα, μπῆκε μέσα στὸ παλάτι.

Ἔτσι σὲ λίγο βρισκόταν ἀντίκρυ στὴ βασιλοπούλα κ' ἔπαιζε ἕνα παθητικὸ σκοπὸ στὸ βιολί του. Τί σκοπὸς ἦταν ἐκεῖνος! Τέτοια μαγεύτρα μουσικὴ δὲν εἶχαν ἀναδόσει ὥς τότε ἡ χορδὲς κανενὸς βιολιοῦ! Τραγουδοῦσε ὁ νέος βιολιστής, μὲ τὸ βιολί του, τὴν ἄπειρη χαρά του, τὴν οὐράνια εὐδαιμονία, ποὺ πλημμύριζε τὴν καρδιά του, γιατὶ εἶχε ἀντικρύσει τέλος τὸ ἰδανικό του, τὴν κόρη μὲ τὰ μαλλιά, τὰ ξανθὰ σὰν τὰ στάχια, καὶ μὲ τὰ μάτια, τὰ γαλανὰ κι' ἀγνά, σὰν τὸν οὐρανό!

Καὶ ἡ βασιλοπούλα, ἀκούγοντας τὴ μουσική, καὶ κυττάζοντας τὰ μάτια τοῦ νέου βιολιστή, ἔννοιωσε πὼς ἡ Μοῖρα τῆς ἔστειλε, ἐπὶ τέλους, τὴ φλογερὴ κ' ἐμπνευσμένη ψυχή, ποὺ τόσον καιρὸ τώρα λαχταροῦσε! Καμμιὰ ἐρωτικὴ ἐξομολόγησις, κανένας λόγος, καμμιὰ ματιά, καμμιὰ μουσικὴ δὲν τὴν εἶχαν μεθύσει ὥς τώρα, τόσο ἔντονα, τόσο βαθειά!

Ἔξαφνα ὅμως, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἔκστασι, μέσα στὴν ὀνειρώδη αὐτὴ μαγεία, πρόβαλε μπροστά τους ὁ βασιλιᾶς!

—Πῶς τόλμησες, φώναξε ἀπειλητικά, προχωρώντας, τρέμοντας ἀπὸ θυμὸ πρὸς τὸν νέο βιολιστή, πῶς τόλμησες νἄρθῃς ἐδῶ, σιμὰ στὴν κόρη μου; Θὰ διατάξω νὰ σὲ κρεμάσουν! Πρέπει νὰ πεθάνῃς!

Τοῦ κάκου ἡ βασιλοπούλα προσπάθησε νὰ συγκινήσῃ τὸν πατέρα της, τοῦ κάκου θέλησε νὰ τὸν πείσῃ πὼς αὐτὴ ἐπέμενε ν' ἀνέβῃ στὸ παλάτι ὁ βιολιστής. Ὁ βασιλιᾶς ἦταν ἀμείλικτος!

Ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς μέρες ὁ βιολιστὴς ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ! Ὅλα ἦταν ἕτοιμα, ἡ ἀγχόνη στημένη, ἡ σκάλα ὄρθια.

Πρὶν ἀνέβῃ ὁ κατάδικος, ζήτησε μιὰ τελευταία χάρι ἀπὸ τὸν βασιλιᾶ. Ὤ, δὲν ἤθελε τίποτα ἄλλο, παρὰ μόνο νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ βασιλιᾶς ν' ἀποχαιρετήσῃ μ' ἕνα τελευταῖο σκοπὸ τὸ ἀγαπημένο του βιολί. Ὁ βασιλιᾶς τοῦ ἔδωκε τὴν ἄδεια. Καὶ τότε ὁ μελλοθάνατος, παίρνοντας τὸ πιστό του ὄργανο, τὸ ἔκανε νὰ ζήσῃ καὶ νὰ πάλλῃ, ὅπως ποτέ! Ἦτανε τόσο παθητικός, τόσο σπαραχτικὸς ὁ σκοπὸς αὐτός! Ἀποχαιρετοῦσε ὁ νέος καλλιτέχνης, μὲ τὸν τελευταῖο αὐτὸ σκοπό, τὴν νειότη, τὴ φύση, τὴν ἀγάτη, τὴν ὁποία μόλις τὴν βρῆκε, τὴν ἔχανε.... Τὸ κλάμμα αὐτὸ τοῦ βιολιοῦ του ἦταν ὁ θρῆνος τῆς ἴδιας του ψυχῆς! Ὅλοι ὅσοι ἄκουαν, δάκρυζαν, χωρὶς νὰ θέλουν! Καὶ ὁ βασιλιᾶς δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ καὶ ἄρχισε κι' αὐτὸς νὰ κλαίῃ.

—Μὴν ἀνέβης, ὦ νέε, εἶπε, μὲ συγκίνησι καὶ στοργή, στὸν βιολιστή, μὴν ἀνέβης τὴ σκάλα τοῦ θανάτου! Ἀφοῦ ἡ κόρη μου σ' ἀγαπᾶ, ἂς γίνῃ δική σου! Ἔλα, μαζύ μου, στὸ μαρμαρένιο μου τὸ παλάτι, ὅπου θὰ εἶσαι ἐσὺ ὁ βασιλιᾶς κι' ἐκείνη θὰ εἶνε ἡ βασίλισσά σου!.....

εἶχε ἀφηνιάσει. Περισσότερο ὅμως ἀνησυχοῦσε γιὰ τὴν τύχη τῆς βαλίτσας του, ἡ ὁποία περιεῖχε 100.000 φράγκα χρυσᾶ.

Ἀπὸ τότε ὁ δυστυχισμένος ἐξόριστος οὔτε ξαναεῖδε τὸν ὑπηρέτη του.

Κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1796, ἄρχισε νὰ κυκλοφορῇ στὸ Αἰνῶ ἡ φήμη, ὅτι ὁ Μονὲζ εἶχε θεαθῆ στὸ Τουέν. Πράγματι δέ, ἔπειτα ἀπὸ δεκαπέντε ἡμέρες ἕνα νέο κατώφθωμά του πιστοποιοῦσε τὴν ἐπανεμφάνισί του στὰ μέρη ἐκεῖ.

Μὰ γι' αὐτό, θὰ μιλήσουμε στὸ προσεχές.

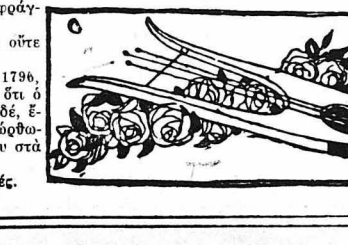

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

Ο ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΣ

Βούλομαι νὰ ξενητευτῶ, βούλομαι νὰ μισέψω.
Παρακαλῶ σε, ξενητειά, ἀρρώστεια μὴ μοῦ δώσης.
Ἡ ἀρρώστεια θέλει στρώματα, θέλει ψιλὰ σεντόνια,
θέλει μανούλας γόνατα, θέλει ἀδερφῆς ἀγκάλες.
Ἤρθε καιρὸς κι' ἀρρώστησα, ξαπλώθηκα στὸ στρῶμα,
τηράω δεξιά, τηράω ζερβιὰ καὶ γνωριμιὰ δὲν βλέπω.
Παίρνω καὶ μιὰ ξεναδερφῆ νὰ πλένη τὰ σκουτιά μου.
Τὰ πλένει μιά, τὰ πλένει δυό, τὰ πλένει τρεῖς καὶ πέντε
κι' ἀπὸ τὶς πέντε κι' ὕστερα τὰ ρίχνει στὸ σοκάκι.
—Πάρε, ξένε, τὰ ροῦχα σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου,
καὶ μένα μοῦρθε μήνυμα στὸ σπίτι μου νὰ πάω.....

ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ἡ ἀνδρεία τῶν γυναικῶν εἶνε ἡ σεμνότης.

—Ἡ γυναῖκα ποὺ βάφει τὸ πρόσωπό της, θέλει ἐξάπαντος νὰ τὸ πουλήσῃ.

—Ἡ γυναῖκα ποὺ ἀγαπᾶ τὴν πεθερά της, λατρεύει τὸν σύζυγό της.

—Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἔχῃ ἀρετὴ στὴν καρδιά, ἀγνότητα στὸ μέτωπο, γλυκύτητα στὰ χείλη κι' ἐργατικότητα στὰ χέρια.